

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

61. Flistads kyrkogård, Gullbergs hd.

Pl. XX. Fig. 1.

Litteratur: W. 93; P. A. Säve, *ATS*. I s. 126, teckning; *Reseber.* 1861, s. 123, teckn.; C. F. Norden-skjöld, *Reseber.* 1880, s. 14, teckning; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 28, teckn.

Runstenen, som legat under klockstapeln och sedan varit inmurad i vapenhusets s.ö. hörn, flyttades vid vapenhusets rivning 1837 till sin nuvarande plats på västra sidan av norra kyrkogårdsporten, där den står på kant mot en jordvall. Den ligger på sidan med fotsidan åt porten till, toppen inåt kyrkogården och vänstra långsidan med inskriftens början nedsjunken i marken.

Runstensens ämne är granit. Längden från foten till toppen är 1,53 m, bredden (i stensens nuvarande läge höjden) vid foten 1,30 m, på mitten av korset 1,5 m, upptill vid översta slingan 82 cm. Slingans bredd är ojämn, växlar mellan 8,5—17 cm.

Stenen är särdeles skrovlig, och inskriften därför svårläst. Runorna äro bredbottnade, på toppsidan och högra långsidan rätt tydliga, men på fotslingan och vänstra långsidan mycket grunda, och undersökningen försvåras genom långsidans läge vid marken.



Inskriften börjar med ett kolon nära fotsidans slinga och därefter namnet **sirun**, vars **s** är tydligt i viss belysning. Före detta **s** synes ingen runa finnas, utan naturliga fåror och fördjupningar torde hava föranlett de skiftande läsningarna av första ordet hos föregående undersökare. R. 2 är **i** med tydlig stav, åtskilliga fåror se ut som kännestreck såsom till **Λ** **Υ** men äro naturliga; att med W. 93 läsa **↑** synes däremot omöjligt. R. 3 är sannolikare **κ** **τ** än **ξ** **b**, ty där nedre kännestrecket till **ξ** skulle träffa stenen, finnes ingen sammanhängande fördjupning. R. 4 är tydligen **h** **u**; huruvida en fördjupning är prick, såsom Säve antager, kan ej avgöras. R. 5 **n** är troligen **†** med kännestrecket i en avflagning på mitten, om ock högra kännestrecket till **†**, som löper samman med övre punkten i det följande kolon, sitter väl högt. Med läsningen **sirun** överensstämmer P. A. Säves läsning bäst. I **raispi** är staven smal på **r**, kännestrecken knappast skönjbara, på **a** är ock nedre staven svag och kännestrecket ottydligt t. h.

De följande orden **stain : eftir** : äro tydliga.

Tydliga äro ock de tre runor på långsidan, som tillhöra den avlidnes namn, nämligen **aus**, dock har **u** möjligen prick, som emellertid synes väl kantig, och övre staven av **s** är skadad. Efter **s** finnes ingen runa på högra långsidan. Både Säve och Ihrfors läsa **ays**.

Det **b**, som Ihrfors här vill läsa, synes däremot på fotografien kunna spåras i början av fotslingan, vadan namnets andra del är **burn**; detta **b** kunde jag icke se vid min undersökning 1888, men fann det 1910 möjligt. På **u** är blott nedre delen av staven ottydlig. På **r** varnade jag varken 1888 eller 1910 kännestrecket, men fotografien visar ett rätt tydligt sådant, som ock iakttagits av Ihrfors; Säve läser **u**. På **†** **n** är staven ottydlig. Ordet **fapur** är mindre tydligt, de föregående och följande kolon tydliga, **sin** ottydligt men följt av tydligt kolon.

Inskriften torde alltså vara följande:

: **sirun** : **raispi** : **stain** : **eftir** : **ausburn** : **fapur** : **sin** :

5 10 15 20 25 30 35

Namnet **sirun** motsvarar isl. *Sigrún*, som är bekant från Eddans Helgekväden och förekommer Ög. 75 Hov **sikrun**. I **sirun** *Sirun* är *g* bortfallet såsom ofta i **sirip** *Si(g)rīð*.

Den avlidnes namn **ausburn** skulle kunna tolkas som *Ōs(t)-børn* med *t* bortfallet i sammansättningsfogen såsom i fsv. *Ōs(t)gotar*, se Noreen, *Aschw. Gr.* s. 254. Namn med *Ōst-* som första led äro emellertid sällsynta. Lind, *Norsk-isl. dopnamn*, upptager blott *Austmaðr* och kortnamnet *Austi*. I fsv. finnes *Ōsbyørn i Halaby* Ög. SD. ns II, 320 (1410) och *Johannes Ōstolson* SD. III, 95 (1312 Uppl.). Måhända bör därför det vanliga namnet *Asbiørn* antagas med u-omljud i första leden såsom **ausualti** *Āsvaldi* Ög. 224 Stratomta. Om ristningen **burn** för '-björn', se Ög. 47.

Översättning: Sirun reste stenen efter Asbjörn (Östbjörn), sin fader.